

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z wniosku M. D.
przy uczestnictwie T. S., A. S. i T. D.
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 maja 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania T. D.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 13 listopada 2019 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje adwokat I.K., prowadzącej Kancelarię Adwokacką w Ł., i poleca Skarbowi Państwa Sądowi Okręgowemu w Ł. aby wypłacił jej kwotę 2.700,- (dwa tysiące siedemset) zł, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu uczestnikowi T. D. w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

T. D. - uczestnik postępowania z wniosku M. D. o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie wniósł skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 13 listopada 2019 r., oddalającego jego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 24 lipca 2019 r., którym uwzględniono wniosek.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. – skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

W niniejszej skardze powołano się na przesłankę wskazaną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Skarżący argumentuje, że w sprawie doszło do oczywistego - w jego ocenie - naruszenia art. 172 § 2 w zw. z art. 176 § 1 i art. 336 k.c. poprzez wykluczenie nabycia nieruchomości w drodze zasiedzenia przez T. D. na skutek uznania, że nie był on jej posiadaczem samoistnym, podczas gdy zamieszkiwał od urodzenia na tej nieruchomości, zajmował część posadowionego na niej domu, gdzie opiekował się matką oraz uprawiał ziemię.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, dla skutecznego powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 - nie publ.). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, nie publ.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, nie publ.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym - jego zdaniem - Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią juretryczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., I UK 214/13, nie publ.).

Nie sposób podzielić argumentacji skarżącego, że wymienione przez niego okoliczności faktyczne potwierdzające fakt zamieszkiwania na nieruchomości będącej przedmiotem niniejszego postępowania jednocześnie świadczą o samoistnym charakterze posiadania tej nieruchomości. Według stanowiska wyrażanego wielokrotnie przez Sąd Najwyższy, o posiadaniu samoistnym decyduje

wyłącznie faktyczne władanie rzeczą w zamiarze posiadania jak właściciel, o takim statusie nie świadczy np. sam fakt uprawiania gruntu przez określoną osobę, gdyż nie pozwala stwierdzić, czy chodzi tu o akty właścicielskiego władania (posiadanie samoistne), czy też o korzystanie z gruntu w ramach dzierżawy (posiadanie zależne) albo wykonywanie usługi zleconej przez właściciela, dzierżawcę lub kogoś innego (por. np. postanowienie z dnia 24 września 2020 r., IV CSK 33/19, niepubl.). W przypadku uczestnika postępowania okoliczności takie jak uprawa ziemi czy opieka nad matką wynikały z przynależności do wielopokoleniowej rodziny zamieszkującej tę nieruchomości, nie zaś z faktu, że poczytywał się on za właściciela gruntu. Tymczasem posiadacz samoistny to taki, którego zakres faktycznego władania rzeczą jest taki sam jak właściciela i który znajduje się w położeniu pozwalającym na korzystanie z rzeczy w taki sposób, jak może to czynić właściciel. Wyrazem tego jest między innymi niezależność w podejmowaniu decyzji co do przedmiotu posiadania będąca wyobrażeniem o przysługującym posiadaczowi prawie własności. Samo faktyczne władanie, pozbawione woli ukierunkowanej na treść i zakres prawa własności, pozostaje tylko faktycznym władaniem (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2020 r., I CSK 640/19, niepubl.). W niniejszej sprawie nie wystąpiło zatem rażące naruszenie wskazanych przepisów prawa.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., o kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu orzekł zaś na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 11 pkt 1 i § 8 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu.

jw